

УДК 378. 015. 31:796

Редько Т. М.

РОЗВИТОК ЗДАТНОСТІ МАЙБУТЬОГО ФАХІВЦЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В статті розглядається актуальне питання, що стосується професійної підготовки висококваліфікованих спеціалістів фізичного виховання, формування готовності до сприйняття та засвоєння новітніх технологій і застосування їх у навчально-виховному процесі. Висвітлено певні засоби розвитку здатності майбутнього фахівця фізичного виховання до інноваційної діяльності. Визначено, що головним завданням вищого навчального закладу на сучасному етапі є підготовка фахівців здатних нестандартно, гнучко і своєчасно реагувати на зміни, які відбуваються в світі.

Ключові слова: новітні, інноваційні, технологія, здатність, фахівці, фізичне виховання.

Постановка проблеми

У XXI столітті людство вступило в інноваційну добу, яка відзначається лавиноподібними наростання змін у всіх сферах соціального буття. Важливим інструментом всіх радикальних змін у розвитку суспільства мають стати інновації.

Сучасна інноваційна освіта – це випереджальна освіта, особливістю якої є розробка передових методів і засобів придбання знань, що формують особистість у єдиному світовому інформаційно-освітньому просторі. Суть випереджувальної освіти полягає у тому, щоб забезпечити пріоритетний розвиток системи освіти на тлі інших соціально-економічних факторів.

Роль освіти трансформується із статусу ресурсу розвитку суспільства у статус провідної суспільної сфери. Межі росту сучасної цивілізації визначається саме освітою, її якістю і доступністю.

Для того, щоб адекватно реагувати на сучасні виклики освіти, потрібна нова формація динамічних педагогічних кадрів, які постійно оновлюють багаж своїх професійних знань, уміють жити та працювати в інноваційному середовищі.

Суперечності, які виникають між старими формами і методами фізичного виховання, передовою практикою та новітніми технологіями, створюють передумови для кардинальних змін стану фізичного виховання [6; 8].

Саме майбутньому учителю важливо розуміти сутність та специфіку новітніх методичних напрямків у галузі фізичного виховання та бути готовим до успішної реалізації їхніх вимог. При цьому особливої важливості набуває здатність учителя враховувати інтереси своїх учнів, їхні погляди, потреби, захоплення під час фізичного виховання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз літературних джерел з даного питання дозволив визначити, що на сьогодні по-новому розглядаються шляхи розвитку фізичного виховання. Нові тенденції знаходимо в працях В. Г. Ареф'єва [1], М. М. Булатової [2], Н. В. Москаленко [3], М. О. Носка [5], О. В. Тимошенка [7], А. В. Цюся [8] та ін.

Але в той же час, питання, що стосуються нових технологій у сфері фізичного виховання висвітлено недостатньо.

Також є насущним питання розвитку здатності майбутнього фахівця фізичного виховання до інноваційної діяльності, яка включає творчі підходи до побудови навчального процесу в залежності від певних умов, застосовування інноваційного стилю мислення, прагнення до освоєння та впровадження новітніх технологій, що набуває особливої актуальності у зв'язку із погіршенням фізичної підготовленості та здоров'я дітей [4].

Це зумовило вибір теми статті, мета якої є теоретичне обґрунтування розвитку здатності майбутнього фахівця фізичного виховання до інноваційної діяльності, що сприятиме формуванню готовності майбутніх учителів фізичного виховання до зазначеного виду діяльності.

Виклад основного матеріалу

З метою створення в Україні інноваційної інфраструктури, здатної забезпечити ефективне використання вітчизняного науково-технічного потенціалу, підвищення рівня інноваційності та конкурентоспроможності національної освіти, прийнято ряд державних законодавчих документів: Концепція державної інноваційної політики України; Закон України про інноваційну діяльність; Положення "Про порядок здійснення інноваційної діяльності"; Національна стратегія розвитку освіти в

Україні на 2012-2021рр.; Національна стратегія розвитку освіти України на 2012-2021 роки. Документи присвячені радикальній модернізації освіти, в основу якої покладено гуманізацію і демократизацію всієї системи освіти та складових її елементів.

Інноваційний підхід в освіті є широким поняттям і розглядається з різних точок зору. Він передбачає не епізодичне застосування новітніх технологій, а зміну освітнього процесу на глибокому рівні і ставить вимоги не лише до добору методів і засобів навчання, а й до майстерності та функції вчителя.

Інноваційна підготовка вчителя фізичного виховання є інтегральною якістю особистості спеціаліста, що включає, динамічну систему професійно важливих якостей особистості вчителя, зокрема успішність у професійній діяльності в інноваційному середовищі вишу; стійку систему мотивів до розробки та комплексного впровадження й освоєння нових, сучасних інноваційних технологій; компетентність, щодо їх впровадження.

Для цього потрібно інноваційний підхід до навчального процесу у якому метою навчання є розвиток здатностей освоювати новий досвід на основі цілеспрямованого формування творчого і критичного мислення та інструментарію навчально-дослідницької діяльності, рольового і імітаційного моделювання, пошуку і визначення особистісних змістів, пов'язаних з розробкою моделей навчання, як організації навчально-пошукової, дослідницької, навчально-ігрової моделюючої діяльності.

Підготовка майбутнього вчителя фізичного виховання до застосування новітніх технологій полягає у максимальному наближенні навчального матеріалу до майбутньої професії.

Майбутнім учителям слід знати основні тенденції вдосконалення інноваційних технологій, розуміти їх суть, володіти механізмами їх створення та засобами використання, вміти задля цього спиратися на індивідуальний стиль професійної діяльності.

Учитель-майстер – це вчитель, який спроможний не лише виконувати навчально-виховну роботу, а й, уміє складати навчальні плани з перспективою на кінцевий результат, може сформувати міцну і здорову особистість, здатну до будь-якої праці.

Оскільки учитель фізичного виховання – це автор кожного уроку, майстер своєї справи, а розробка (технологія) уроку – це його натхнення, мотивація, то творчий підхід має будуватися за структурою виникнення творчої думки, реалізації творчості в практичній діяльності вчителя і учнів, використання її елементів на будь-якому уроці. При цьому важливим факторами вдосконалення професіоналізму виступають осмислення вчителем навчального матеріалу, співвідношення програмного матеріалу з попереднім, завдання сучасності, співвідношення із духовним та інтелектуальним станом педагога, його досвід роботи та життєвий ценз, співвідношення вивченого з тим що планується вивчати, урахування атмосфери класу та психолого-педагогічних особливостей учнів, взаємовідносини між учителем та учнем, орієнтація на попередній досвід кращих учителів.

Здатності майбутнього фахівця фізичного виховання до інноваційної діяльності відбувається через розвиток:

– *здатності до засвоєння знань*: про основні напрямки технологічної освіти; сутність новітніх технологій, їх відмінність від методики; характеристику сучасних новітніх технологій; побудову новітніх технологій; зміст сучасних новітніх технологій у фізичному вихованні; сутність оптимальних шляхів застосування новітніх тенденцій у практичній діяльності фахівця фізичної культури; термінологію і тлумачення основних понять.

Здійснюється через лекції, заняття-семінари (у формі дискусій, дебатів), "мозкових штурмів", письмових робіт, проєктів, використання засобів мультимедіа, самостійну роботу студентів;

– *здатність користуватися комп'ютером* здійснюється шляхом створення тестів і презентацій в електронних формах, ознайомлення з Інтернетом, підготовка письмових завдань, пошук інформації в наукових бібліотеках, здійснення електронної комунікації;

– *здатність до дослідницької діяльності* здійснюється за допомогою збирання і аналізу інформації та орієнтації в спеціальній науково-педагогічній літературі, здійснення науково-дослідну роботу з проблем розробки педагогічних технологій у фізичному вихованні; індивідуальної та групової дослідницької роботи, написання рефератів, відвідування бібліотек та підготовку усних і письмових повідомлень, презентацій;

– *здатність застосовувати отримані знання на практиці* здійснюється через розробку організаційно-методичної документації для новітніх освітніх програм; самостійну розробку технологій, планування різних типів занять з використанням новітніх технологій.

Важливим при розвитку здатності майбутнього фахівця фізичного виховання до інноваційної діяльності є перевірка якості розвитку здатностей через *контроль*: поточний, якість навченості студентів (здійснюється в усній і письмовій формах: усних відповідей, тестування, проєктування, реферування, індивідуальних завдань); підсумковий (залік).

Головним завданням вищого навчального закладу на сучасному етапі є підготовка фахівців здатних нестандартно, гнучко і своєчасно реагувати на зміни, які відбуваються в світі.

Варто зазначити, що учитель фізичного виховання повинен не тільки знати про новітні засоби навчання, а й уміти застосовувати їх на практиці, а для цього необхідно щоб мета, зміст, форми і методи професійної підготовки були зорієнтовані на використання студентами цих технологій. Важливо підготувати вчителя з творчим науково-педагогічним мисленням, необхідних знань, умінь і навичок, що сприятиме формуванню готовності майбутніх учителів фізичного виховання до зазначеного виду діяльності, крім того, щоб надавати освітні послуги, він має розвиватися і самостійно вдосконалюватися.

Висновок

Формування висококваліфікованого, мобільного, активного і конкурентоспроможного професіонала можливе лише за умов всебічного розвитку особистості. Розвиток здатності майбутнього фахівця фізичного виховання до інноваційної діяльності залишається одним із стратегічним напрямом в освіті. Тому саме перед вищим начальним закладом стоїть завдання спрямувати майбутнього фахівця фізичного виховання до творчого мислення та інноваційного способу діяльності.

Використані джерела

1. Арефьев В. Г. Основы теории и методики физического воспитания: підручн. / В. Г. Арефьев. – Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький О. А., 2011. – 368 с.
2. Булатова М. М. Программы по физическому воспитанию в системе среднего образования и пути их совершенствования / М. М. Булатова, А. Т. Литвин // Физическое воспитание студентов творческих специальностей : сб. науч. тр. – Харьков : ХХПИ, 2003. – № 19. – С. 57 – 70.
3. Москаленко Н. В. Теоретико-методичні засади інноваційних технологій в системі фізичного виховання молодших школярів: дис. ... д-ра наук з фіз. вих. і спорту: 24.00.02 / Н. В. Москаленко. – Дніпропетровськ, 2009. – 476 с.
4. Носко М. О. Формування здорового способу життя: навч. посіб. для студ. ВНЗ / М. О. Носко, С. В. Грищенко, Ю. М. Носко. – К.: СПД Чалчинська Н. В., – 2013. – 160 с.
5. Носко М.О. Формування свідомого ставлення молоді до вимог здоров'я в системі позашкільної освіти / М.О. Носко, І.М. Медведева // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка. Чернігів: ЧНПУ, 2011. – № 86. Том II. – С. 226 – 330.
6. Сучасні фізкультурно-оздоровчі технології у фізичному вихованні школярів : метод. рек. щодо формування якостей учн. молоді / Упр. освіти і науки Луган. облдержадмін., Луган. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти ; уклад. О. П. Бабешко. – Луганськ : СПД Резніков В. С., 2009. – 223 с.
7. Тимошенко О. В. Рухова активність чи нормативи ? : сучасні проблеми та вимоги суспільства щодо підвищення ефективності фізичного виховання школярів / О. В. Тимошенко // Освіта: всеукр. громад. – політич. тижневик. – 2011. – 18 – 25 трав. – №24. С. 8 – 9.
8. Цьось А. В. Сучасні технології викладання спортивних дисциплін : навч. посіб. / А. В. Цьось, Г. В. Балахнічова, Л. В. Заремба. – Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2010. – 132 с.

Redko T. M.

DEVELOPING THE ABILITY OF FUTURE PHYSICAL EDUCATION SPECIALIST IN INNOVATION

The paper considers current issues concerning the training of highly qualified specialists in physical education, the formation of readiness for acceptance and assimilation of new technologies and their application in the educational process. Deals with some means of developing the ability of future specialist physical education for innovation. It was determined that the main task of higher education at the present stage is to train professionals capable outside the box and flexibly respond to changes that occur in the world.

Key words: *new, innovative, technology, power, professionals, physical education.*

Стаття надійшла до редакції 27.08.2013 р.